

На фону антикризних мера које предузима српска влада интересно је погледати обим и структуру пакета антикризних мера у три водеће земље ЕУ: Велике Британије, Француске и Савезне Републике Немачке.

У овом прегледу кориштени су материјали Француске опсерваторије економских конјуктура (<http://www.ofce.sciences-po.fr>) као и други интернет ресурси.

Велика Британија

У октобру 2008. године извршена је докапитализација великих британских банака (Royal Bank of Scotland, HBOS и Lloyds TSB) у износу од 37 милијарди фунти стерлинга. У јануару 2009. године британска влада је објавила нови план којим се предвиђају и државне гаранције за банкарске зајмове са циљем да се „преовлада тренутно успоравање у области кредитирања привреде“. Планом је такође предвиђено да држава на себе преузме банкарске „токсичне“ активе у износу од 100 милијарди фунти стерлинга (што према проценама чини 50% укупних „токсичних“ актива банака). На тај начин, држава за банке постаје „заштитник од катастрофе“, настојећи да и на тај начин земљу сачува финансијских потреса која би била изазвана банкротствима банака.

Британска влада такође је развила пакет мера за подршку компанија малог и средњег бизниса који је у највећој мери погођен тренутном кризом. Компанијама малог и средњег бизниса одобравају се субвенционирани кредити у укупном износу од 20 милијарди фунти стерлинга. Од ове суме половина је предвиђена за компаније које запошљавају мање од 250 радника.

Укупна вредност владиних мера за 2009. годину процењује се на 1,3% БДП. Британска

Пише: Јован Б. Душанић
уторак, 05 мај 2009 22:58

влада предвиђа да ће глобална економска криза бити превладана током 2010. године, те многе мере из антикризног програма имају привремени карактер.

Тако ће само током 2009. године стопа пореза на додатну вредност бити смањена са 17,5% на 15% што ће, како се процењује, износити 0,8% БДП.

Антикризним пакетом мера предвиђено је и повећање државних инвестиција, али и допунско стимулисање потрошње преко повећања исплата дечијих додатака, те додатних пореских бенефиција за породице са децом, али и читав низ стимулативних мера у области станоградње (помоћ породицама које нису у стању да измире обавезе по хипотекарним кредитима, повећање цензуса испод кога се не плаћа порез на промет станова и слично).

Француска

Први антикризни пакет француске владе донет крајем прошле године „тежак“ је 26 милијарди евра или 1,3% БДП. Од те суме 11,4 милијарде евра издвојено је за подршку реалног сектора привреде; 10,5 милијарди евра предвиђено је за државне инвестиције (откуп дугова) у шест водећих банака (Crédit agricole SA – 3 милијарде евра, BNP Paribas – 2,25 милијарде, група Caisse d'épargne – 1,1 милијарде, Banque populaire – 950 милиона итд) како би се оне оспособиле да продуже са кредитирањем привреде; 2 милијарде евра за помоћ сектору станоградње; 1,2 милијарди евра издвојено је за стимулисање запошљавања (нарочито у предузећима која запошљавају мање од 10 радника), те око 1 милијарде евра за социјалне намене.

Почетком ове године, француска влада је објавила да намерава да додатно обезбеди француским банкама још 10,5 милијарди евра у форми кредита, уз камату од 8%, под условом да се руководство банака одрекне расподеле дивиденди и исплата бонуса по завршним рачунима за 2008. годину.

У исто време, влада намерава да аутомобилским компанијама пружи додатну финансијску помоћ (у различитим формама: кредити са бенефицираним каматним стопама, гаранције за зајмове, емисија облигација ...) од 300 милиона евра, под условом да се одрекну исплата дивиденди и бонуса и обавезу да ће задржати производњу на

територији Француске.

Оно што треба нагласити јесте да антикризни пакет помоћи који је планиран на неколико година неће довести до повећања дефицита државног буџета. Планирани дефицит државног буџета у 2009. години износио би 15,8 милијарди евра (0,8% БДП), а у 2010. години 11,3 милијарде евра (0,6% БДП).

Савезна Република Немачка

Први план опоравка немачке економије објављен је у октобру 2008. године који је за почетак ангажовао суму од 20 милијарди евра (0,8% БДП), да би у новембру исте године, као помоћ предузећима, додатно издвојено још 17,3 милијарди евра (0,7% БДП), уз 7,2 милијарди евра (0,3% БДП) за државне инвестиције, те 3 милијарде евра (0,1% БДП) за повраћај пореза домаћинствима са ниским примањима.

После критика да су антикризне мера донете у последњем кварталу 2008. године „више него скромне“, немачка влада почетком ове године (10.01.2009) доноси комплекснији план „вредан“ 62 милијарде евра. У оквиру ових мера предвиђено је смањење пореза од 01.07.2009. године (што ће да износи 3 милијарде евра у 2009. и 6 милијарди евра у 2010. години). Предузећа којима банка одбије да одобри кредит могу добити од државе гаранције за добијање кредита. Посебна пажња поклања се систему скраћене радне недеље што треба да стимулише компаније да се опредељују за овај систем (и тако добију подршку од Федералне агенције за рад), а не за отпуштање радника.

За подршку образовању предвиђено је 18 милијарди евра, а предвиђено је и повећање исплата за породице са децом, те значајно увећање надокнаде за незапосленост грађанима који имају децу.

Закључак

Из овога кратког прегледа очигледно је да су предвиђена значајна средства за реализацију пакета антикризног програма у све три посматране земље ЕУ. Посматрана у

Пише: Јован Б. Душанић
уторак, 05 мај 2009 22:58

односу на БДП, најзначајнија буџетска средства (снижење пореза, додатни расходи и слично) предвиђена су антикризним програмом Савезне Републике Немачке. Међутим, ако се овим мерама додају и друге (докапитализација банака, државне гаранције и слично), онда је Француска предвидела највећу укупну суму средстава (у односу на БДП) за реализацију антикризног програма.